

Je tu určitá analógia medzi ZSSR a EÚ. Rozhovor s profesorom de Matteim

Roberto de Mattei

21. novembra 2019 ✚ *História* ✚ *Rozhovory*

Pri príležitosti prezentácii svojej knihy „Druhý vatikánsky koncil – Doposiaľ nenapísané dejiny“ poskytol profesor Roberto de Mattei redakcii Christianitas krátky rozhovor, ktorého obsah Vám prinášame vo videorozhovore, aj v textovej podobe.

Rozhovor s profesorom Robertom de Matteim.

Pán profesor, v týchto dňoch si pripomíname 30. výročie pádu Berlínskeho múru. Mohli by ste nám povedať, ako sa toto výročie oslavuje na Západe?

Pred tridsiatimi rokmi, v novembri roku 1989, bol zvalený Berlínsky múr. Po tridsiatich rokoch musíme povedať, že to, čo zatiaľ nebolo urobené, je historický, reálny súd nad komunizmom. Pretože komunizmus, bohužiaľ, nebol na Západe nikdy pociťovaný a vnímaný ako zlo. Stačí pripomenúť, že v roku 2018 sa oslavovalo výročie Manifestu (Komunistickej strany) Karla Marxa, že diela talianskeho komunistického lídra Antonia Gramsciho sú naďalej prekladané do všetkých jazykov, zatiaľ čo v prípade nacizmu bol zriadený súd – Norimberský tribunál, ktorý odsúdil zločiny nacizmu, na odsúdenie komunizmu nebol zriadený nijaký takýto tribunál. A toto vysvetľuje, prečo komunizmus po tridsiatich rokoch nie je mŕtvy. To, čo padlo, bol byrokratický a diktátorský režim Sovietskeho zväzu. Padli politické režimy východnej Európy. Ale komunistická ideológia, komunistická utópia, sa, bohužiaľ, naďalej šíri a na Západe prenikla dokonca aj do katolíckej Cirkvi.

Znamená to, že vidíte spojitosť medzi utopickou víziou komunizmu a víziou Európskej únie?

Bývalý sovietsky disident Vladimír Bukovskij, ktorý zomrel iba pred niekoľkými dňami, napísal veľmi zaujímavú knižočku pod titulom: “EUSSR – Európska únia – nový ZSSR?” čiže ukázal na súvislosť – paralelu medzi komunistickým politbyrom a európskou centralizovanou vládou. Je tu analógia, pretože v oboch prípadoch máme do činenia s režimami, ktoré sú byrokratické, skorumpované, ideologicky zvrátené, ktoré vykonávajú určitú formu diktatúry. Komunistická diktatúra bola diktatúra násilná, materiálna, fyzická. Diktatúra, ktorú praktizujú európske inštitúcie, je diktatúra “soft”, a je to diktatúra, ktorá bola nazvaná diktatúrou relativizmu, diktatúra ani nie tak politická ako kultúrna. Diktatúra prejavujúca sa predovšetkým nanucovaním tzv. nových práv, postmoderných práv. Stačí spomenúť teóriu gender, ideológiu LGBT, ktorú nanucujú európske inštitúcie národným štátom Európy. A v tomto zmysle existuje paralela, existuje súvislosť medzi niekdajšími komunistickými režimami a Európskou úniou.

Pán profesor, vy na vašej stránke corrispondenzaromana.it i na ďalších stránkach sledujete a komentujete s intelektuálnou poctivosťou udalosti Cirkvi a ste aj jedným z mála hlasov, ktoré dokážu vnímať tieto udalosti z historickej perspektívy. Aj preto

ste prišli na Slovensko, aby ste sa zúčastnili prezentácie svojej knihy, ktorá je mimoriadna: “Druhý vatikánsky koncil, doposiaľ nenapísané dejiny.” Je to kniha bohato zdokumentovaná, precízna a vecná. Mohli by ste nám povedať, čo vás viedlo k napísaniu tejto knihy?

Pretože Druhý vatikánsky koncil bol jednou z najvýznamnejších udalostí dvadsiateho storočia. Okolo tohto koncilu sa však vytvorila oslavná atmosféra, hagiografický čiže vytvorila sa okolo nej akási legenda. Chýbali však dejiny, ktoré by boli seriózne, autentické a objektívne. A práve toto som chcel svojou knihou. Historici musia hľadať pravdu, nesmú mať strach povedať pravdu. Takže som sa snažil zdvihnúť závoj zahaľujúci Druhý vatikánsky koncil a pravdivo porozprávať o všetkom, čo sa odohralo v Ríme počas týchto troch veľmi významných rokov, a to od roku 1962, keď Druhý vatikánsky koncil otvoril Ján XXIII, až do decembra 1965, kedy pápež Pavol VI. koncil ukončil.

Znamená to, že nie ste teológ, ale historik, takže tú knihu ste písali z pohľadu historika.

Áno, presne tak. Myslím si, že teológia a história sú dve vzájomne súvisiace disciplíny, medzi ktorými ale treba rozlišovať, pretože teológ študuje a analyzuje dokumenty, zatiaľ čo historik študuje a hodnotí fakty. V mojej knihe nechcem vynášať teologické sudy nad dokumentmi Druhého vatikánskeho koncilu, nad šesťnástimi dokumentmi, ktoré tento koncil vyprodukoval. A to aj preto, že tento koncil sa sám označil za koncil pastoračný, nie dogmatický. To, čo mňa ako historika zaujíma, je udalosť, udalosť nevyklúča, ba zahŕňa aj dokumenty, samozrejme, ale okrem dokumentov je dôležitý celý historický kontext, činnosť médií, duch, ktorý oživoval diskusiu v aule i samotné dokumenty. Predpoklady, počiatky Druhého vatikánskeho koncilu a potom jeho dôsledky, a celý tento komplex formuje koncil ako historickú udalosť. A toto som chcel osvetliť.

Dá sa povedať, že vďaka tejto knihe ste si “vyrobili” aj nejakých protivníkov?

Protivníci sa našli najmä v katolíckom svete, pretože táto kniha bola prezentovaná ako kniha, ktorá je “proti” Druhému vatikánskemu koncilu. Ja však trvám na tomto rozlišovaní: Ja sa nezaobieram posudzovaním dokumentov. Ja sa zaoberám historickým faktom. Uvediem iba jeden príklad, historický fakt. Historická pravda je to, že Druhý vatikánsky koncil sa konal v momente, v ktorom najvážnejším politickým, spoločenským, ekonomickým, ideologickým problémom vo svete, bol problém komunizmu, pretože v roku 1961 bol postavený Berlínsky múr v srdci Európy. A Sovietsky zväz uskutočňoval agresívnu expanzionistickú politiku v celom svete, stačí spomenúť, že na Kube bola raketová kríza v roku 1962, čiže v tom istom roku, kedy bol otvorený koncil. Napriek tomu Druhý vatikánsky koncil, ktorý sa prezentoval ako pastoračný koncil, tento do očí bijúci fenomén ignoroval, a o komunizme nehovoril. Toto, podľa mňa, bolo katastrofálne opomenutie, čiže mlčanie Druhého vatikánskeho koncilu o komunizme malo katastrofálne dôsledky. Z tohto aspektu som veľmi kritický voči Druhému vatikánskemu koncilu, ktorý tým, že ignoroval problém komunizmu, nesie zodpovednosť za šírenie komunizmu vo svete v 60-tych a 70-tych rokoch, počnúc teológiou oslobodenia v Latinskej Amerike. Teológia oslobodenia je dieťaťom Druhého vatikánskeho koncilu a v istom zmysle dieťaťom Druhého vatikánskeho koncilu je aj rok 1968, študentská revolúcia v Európe v roku 1968, ktorá napríklad v Taliansku začala práve na Katolíckej univerzite v Miláne, a propagátori študentskej revolúcie 1968 boli formovaní ideami Karla Rahnera a ďalšími progresivistickými teológmi Druhého vatikánskeho koncilu.

Otázky kládol M. Hučko.

Záujemcovia si môžu knihu ***Druhý vatikánsky koncil*** s podnadpisom ***Doposiaľ nenapísané dejiny*** objednať na odkaze: <https://www.christianashop.sk/druhy-vatikansky-koncil-doposial-nenapisane-dejiny/>.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/je-tu-urcita-analogia-medzi-zssr-a-eu-rozhovor-s-profesorom-de-matteim/>